

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

необхідність суттєвих змін у самій освіті. Тому перед освітою виникло складне двоєдине завдання: вона повинна осучаснюватися на основі новітніх технологій через широке впровадження у навчально-виховний процес інформаційних та комунікаційних технологій, а також – формувати в молоді риси, необхідні для успішної самореалізації в інформаційному суспільстві після завершення навчання в школі чи університеті.

Базисом глобального процесу інформатизації суспільства є інформатизація освіти, яка повинна випереджати інформатизацію інших напрямів суспільної діяльності, оскільки саме тут формуються соціальні, психологічні, загальнокультурні і професійні підвалини для інформатизації суспільства. Уміння самостійно набувати знання на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства перетворюється в життєву необхідність кожного [6].

Отже, інформатизація освіти є невід’ємною складовою інформатизації суспільства, відображує загальні тенденції глобалізації світових процесів розвитку, виступає як

визначальний інформаційний і комунікаційний базис розвитку освіти, гармонійного розвитку особистості і соціально-економічних систем суспільства.

1. Концепція національної програми інформатизації // *Голос України*. – 1998. – 7 квіт. – С. 10.

2. Биков В.Ю., Чепурна Н.М., Саух В.М. *Інформатизація регіональної системи освіти: загальний опис і основні компоненти реалізації*. // *Комп’ютер у школі та сім’ї*. – №3. – 2006. – С. 3 – 6.

3. Іванников А.В. *Перспективные информационные технологии в концепции информатизации высшего образования* / А.В.Иванников, Ю.Л.Ижванов, А.О.Кривошеев // *Компьютерные технологии в высшем образовании. Вып. 1*. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1994. – С. 23.

4. Ніколаєнко С.М. *Стратегія розвитку освіти України: початок XXI століття* / С.М. Ніколаєнко. – К.: Знання, 2006. – 253 с.

5. Ніколаєнко С. *В освіті – інформаційна революція* // *Дзеркало тижня*, 14 – 20 січня 2006 р. – №1.

6. Савченко О.Я. *Методологічні підходи до визначення якості шкільної освіти* // *Матеріали методологічного семінару “Проблеми якості освіти: теоретичний і практичний аспекти”*. – К., 2006.

Стаття надійшла до редакції 04.03.2011

УДК 330.341.424

Ульяна Левкович, здобувач Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ІНДУСТРІЇ

У статті розглянуто переваги розвитку рекреації в регіоні перед усіма іншими галузями діяльності, досліджено принципи розвитку рекреаційної індустрії в регіоні та реальні умови її реалізації.

Ключові слова: рекреаційна сфера, ринкова економіка, природний потенціал, іноземні інвестори, рекреаційний бізнес.

Лит. 9.

Постановка завдання. Головними напрямками соціально-економічної реконструкції держави є структурна перебудова господарського комплексу і ефективна регіональна політика. Ці процеси взаємопов’язані і передбачають структурну трансформацію економіки у відповідності з специфікою територій і необхідністю забезпечення державних та регіональних інтересів. Проблема, яка розглядається, стосується розвитку Карпатського регіону, в який входять Львівська, Закарпатська, Івано-Франківська, Чернівецька області, які займають загальну площу 56,6 тис. км, де проживає близько 6,5 млн. чоловік. Розглядаючи Карпатський регіон, слід відзначити, що це один з старих освоєних районів України, має надзвичайно вигідне географічне положення якого в поєднанні з

багатою природно-ресурсною базою, значним трудовим потенціалом послужили мотивом командно-адміністративної політики до екстенсивного нарощування промислових потужностей, сільськогосподарського виробництва [1, 101].

Аналіз основних досліджень і пропозицій. Соціально-економічні умови розвитку рекреаційної індустрії Карпатського регіону змістовно розглядають М.В. Вачевський, О.М. Свінцов, Ф.Ф. Мазур, П.В. Жук, В.С. Кравців та інші, подають належну оцінку її розвитку, обґрунтовують важливість розвитку рекреації в регіоні перед усіма іншими галузями діяльності.

Мета статті: довести необхідність створення конкурентоспроможної на світовому ринку сфери рекреаційних послуг, спрямованої на максимальне задоволення рекреаційних потреб населення

ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ІНДУСТРІЇ

України, забезпечення на цій основі комплексного розвитку території і її соціально-економічних інтересів при збереженні екологічної рівноваги.

Викладення основного матеріалу. Під час формування політики перспективного розвитку рекреаційної індустрії в регіоні треба виходити з того, що існує ряд об'єктивних і суб'єктивних факторів, які в тій чи іншій мірі визначають реальні умови її реалізації.

Серед факторів суб'єктивного характеру відзначимо два.

1. Основні механізми й норми регулювання відносин в економічному житті, у тому числі й у рекреаційній сфері, будуть формуватись на державному рівні. Отже, можливості регіону в питаннях економічного сприяння розвитку відпочинкової індустрії будуть досить обмежені. Прогрес в тій сфері залежатиме від економічної ситуації в державі, що, з одного боку, фактично нівелює шанси на державну підтримку глобальних ініціатив і проектів, з другого – вимагає підприємницької активності як окремих організацій так і осіб. Тому в найближчі роки виправдає себе варіант окремого – локального розвитку рекреаційного регіону й надання відповідних послуг.

2. Ринкова економіка – це відкрита система, яка передбачає її інтеграцію з європейськими й світовими структурами. Географічний фактор і наявний природний потенціал дають підстави вважати, що завдяки їм Карпатський регіон має шанси прискорити своє “входження” у світ саме через ринок рекреаційних послуг, як вигідний сектор вкладання капіталу.

В умовах тотального дефіциту ресурсів, відсутності кадрів, низького рівня сервісу закономірним є великий інтерес в участі іноземних інвесторів у розвитку рекреаційної сфери. Без цього досягнути світових стандартів у рекреаційному обслуговуванні, забезпечити попит на послуги і розширити ринок їх збуту буде важко. Тому прогрес в цій галузі значною мірою буде залежати від того, як і яка політика буде здійснюватись по відношенню до іноземних інвесторів. Ці суб'єктивні обставини, пов'язані з дією внутрішніх і зовнішніх чинників, безумовно, впливатимуть на хід подій і в основному визначатимуть стратегічні орієнтири розвитку рекреаційної індустрії.

Треба рахуватись і з тим, що об'єктивно існують несприятливі фактори, без врахування яких будь-які програми і проекти не принесуть бажаних результатів.

До таких несприятливих факторів можна віднести [8, 23]:

- населення регіону мало підготовлене до рекреаційного підприємництва;

- відсутні стабільні економічні механізми економічного регулювання господарських відносин;

- економічні важелі і стимули розвитку рекреаційної сфери лише формуються;

- соціальна інфраструктура загального призначення (дороги, транспортне сполучення, зв'язок, водопровідне забезпечення, каналізація, торгівля, громадське харчування) розвинута слабо, рівень сервісу надзвичайно низький;

- відсутність широкого асортименту продуктів харчування, їх низька якість, невідповідність світовим стандартам і нормам;

- нерозвинуті сучасні системи інформаційного забезпечення рекреаційного бізнесу, відсутня всеохоплююча реклама;

- дефіцит висококваліфікованих менеджерів у сфері рекреаційного бізнесу, незнання іноземних мов;

- загальна культура господарювання невисока;

- деформовані традиції і звичаї народу;

- санітарно-екологічна ситуація в багатьох рекреаційних центрах досить напружена, що знижує попит у зарубіжних партнерах.

Окремо слід відзначити політичний фактор, вплив якого на формування попиту і контингент відпочиваючих останнім часом надзвичайно зріс. Рекреаційний бізнес дуже чутливий до політичних катаклізмів. Цей фактор у поєднанні з падінням життєвого рівня населення, ростом цін на паливо і вартості послуг в найближчі роки буде серйозним гальмом розвитку рекреаційної індустрії.

Принциповим моментом формування стратегії розвитку рекреації в регіоні є питання офіційного визнання місця і ролі цієї галузі в економічній структурі, відповідно, визначення курсу практичних дій на різних рівнях державної влади. Розрахунки вчених підтверджують, що доцільність прискореного використання рекреаційного потенціалу свідчить про те, що дана галузь повинна стати рівноправною сферою впливу і сприяння органів державної влади, як і будь-яка інша галузь виробництва [8, 24]. У такому випадку вирішується кардинальне питання – встановлюється баланс інтересів державних і представницьких органів влади, з одного боку, об'єктів, фірм і організацій – з іншого. При цьому завдання перших – встановити єдині для всіх правила розвитку, визначити загальну стратегію дій в залежності від кон'юнктури ринку і відповідний режим економічного сприяння діяльності фірм і організацій, встановлювати територіально-екологічні регламенти розвитку.

ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ІНДУСТРІЇ

Державна політика повинна бути спрямована на формування сприятливого ринкового середовища, соціально-ефективного, економічно вигідного і екологічно допустимого для територій розвитку рекреаційного бізнесу.

Наступний принциповий момент – визначення місця і ролі рекреаційної сфери в системі соціально-економічних пріоритетів територіального розвитку. З усіх потенційно можливих варіантів заслуговують на увагу два [8, 24].

Перший – рекреаційна сфера залишається в полі зору державних і представницьких органів влади, розвивається, як другорядна галузь соціальної інфраструктури, в основному, функціонуючи за залишковим принципом фінансування. Рівень сервісу й обслуговування при цьому визначається фінансовими можливостями колективів, які в умовах економічної кризи обмежені в коштах. Різні форми тиску на органи державної влади можуть дати фрагменті фінансові і ресурсні ін'єкції в ці об'єкти, що не знімає проблему як таку.

Отже, на основі досліджених факторів слід висловити думку, що при такому підході до справи досягнення світових стандартів рекреаційного обслуговування віддаляється в часі, а значить, ринок послуг звужується, за рахунок росту диспропорцій між існуючим ресурсним потенціалом і ефективністю його використання втрачається пряма економічна вигода для території.

Другий варіант – рекреаційна галузь визнається як пріоритетна сфера перспективного розвитку регіону з чітко визначеною політикою по відношенню до неї і займає відповідне місце на всіх рівнях державного управління, яке через різні форми сприяння стимулює підприємницьку активність у сфері рекреаційного бізнесу. В таких випадках рекреація дала б своєрідний поштовх практичним діям в інших сферах, безпосередньо з нею не пов'язаних.

Таким чином, можна стверджувати, що рекреація, крім прямої економічної вигоди й соціальних зрушень, зробить регіон привабливим для зарубіжних інвесторів, що в нинішніх умовах дуже важливо. Даний варіант повинен стати основною стратегічною лінією державної політики рекреаційного освоєння Карпатського регіону. Очевидно, що при такому підході до справи стоїть питання вибору цільового орієнтиру, основного критерію формування рекреаційної індустрії. Тут може бути два основні критерії вибору:

1) соціальний, коли вся система рекреаційного обслуговування спрямовується на задоволення внутрішніх потреб держави щодо оздоровлення і відпочинку населення; такий підхід не вписується

в пропонувану стратегічну лінію рекреаційного освоєння і відведеному цій галузі місцю в перспективній економічній структурі;

2) економічний, коли в основу всіх практичних дій і планів закладаються принципи економічної вигоди як на рівні території, так і на рівні об'єктів рекреаційного господарювання; виключна орієнтація на прибутковість цієї галузі несе загрозу в першу чергу природному потенціалу, може викликати тимчасовий спалах ділової активності, коли чисто фінансові інтереси домінуватимуть над соціальними цілями території.

Безперечно, що між тими варіантами необхідно вибрати середнє з екологічною безпекою і помірно зростаючими прибутками для регіону і держави. Виходячи з основних стратегічних завдань і очікуваних результатів, політика перспективного розвитку рекреаційної сфери в регіоні повинна будуватись на наступних основних принципах, а саме:

- організація і формування індустрії відпочинку як специфічного виду товару – рекреаційних послуг, який діє у відповідності до законів ринкової економіки;

- створення багатопрофільних рекреаційних центрів та об'єктів з поєднанням в них оздоровлення, відпочинку, туризму і спорту;

- локалізація лікувально-оздоровчих санаторно-курортних установ і центрів як монофункціональних рекреаційних територій;

- максимальне розширення гама спортивних, культурно-пізнавальних, відпочинкових, спортивних і туристичних послуг, які надаються рекреаційними установами;

- пріоритетний розвиток сервісних служб і підвищення комфортності умов на існуючих рекреаційних об'єктах;

- формування рекреаційних центрів середньої і малої місткості у відповідності до природної і соціально-економічної специфіки території;

- стимулювання розміщення рекреаційних об'єктів невеликої місткості з необхідним інфраструктурним забезпеченням поза межами населених пунктів;

- обмеження росту існуючих великих рекреаційних центрів і забезпечення їх комплексного розвитку без збільшення місткості рекреаційних установ.

Прискорення темпів рекреаційного освоєння регіону і активізація ділової активності в цій сфері можуть викликати небажані соціально-економічні процеси і екологічні наслідки. Зокрема, швидкий розвиток подій може привести до надмірного перевантаження території рекреаційними об'єктами, що відіб'ється на економічній вигоді

ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ІНДУСТРІЇ

території. Може виникнути проблема виснаження природних ресурсів. Для їх попередження та усунення небажаних наслідків необхідно:

- провести комплексну оцінку ландшафту;
- встановити науково обґрунтовані норми антропогенного навантаження;
- встановити екологічно та соціально-економічно обґрунтовані норми допустимої місткості рекреаційних центрів;
- визначити зони обмеженого розвитку рекреації, резервні території, а також території заповідного фонду, встановити правила та умови їх використання;
- встановити адміністративні та економічні бар'єри з метою недопущення експлуатації рекреаційних об'єктів без відповідних природоохоронних споруд, інженерної підготовки території.

Висновок. Можна стверджувати, що спеціалізація Карпатського регіону на рекреаційній індустрії є одночасно спеціалізацією для регіону на виробництві сфери послуг та виробництві продуктів сфери послуг для світового ринку. Як результат – спеціалізація Карпатського регіону на рекреаційній індустрії є також предметом укладання багатьох угод з різними країнами для надання послуг у рекреаційній індустрії, що в свою чергу зміцнює вигоди України на міжнародному ринку рекреаційної індустрії. Таким чином, перевага розвитку рекреації в регіоні перед усіма іншими галузями діяльності очевидна, вона дає перевагу і в можливих прибутках та зайнятості населення в процесі трудової діяльності.

1. Вачевський М.В., Свінцов О.М. Рекреаційні можливості Трускавецько-Східницького регіону. // Український бальнеологічний журнал. – 2000. – №3, 4. – С. 101 – 105.

2. Вачевський М.В., Свінцов О. М. Розвиток рекреаційної сфери в Карпатському регіоні.// Український бальнеологічний журнал. – 2002. – № 1. – С. 99 – 104.

3. Вачевський М.В., Скотний В.Г. Маркетинг в сферах послуг. – К.: ЦНЛ, 2004. – 232 с.

4. Долішній М.І. Регіональні проблеми економічного і соціального розвитку України. Наук. доповіді. – К.; 1991. – 43 с.

5. Генсарук С.А., Нижник М.С., Возняк Р.Р. Рекреаційне використання лісів. – К.: Урожай, 1987. – 248 с.

6. Гринів Л.С. Методологія і методика визначення нормативної ціни природних курортних ресурсів та платежів за їх використання: Препринт наук, допов. – Львів, 1992. – 26 с.

7. Жук П.В., Кравців В.С. Рекреаційний потенціал Українських Карпат і перспективи його використання. Українські Карпати проблеми і перспективи: Матеріали міжнародн. наук.-практ. конференції. – Львів, 1993. – С. 111 – 112.

8. Мазур Ф.Ф. Соціально-економічні умови розвитку рекреаційної індустрії (на прикладі Карпатського регіону): Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2005. – 96 с.

9. Warzynska Y. Ocena zasobow srodowiska naturalnego dla potrzeb turystyki (na podstawie W. Kranowskiego). – Warszawa – Krakow: Wyd. PWN, – 1974. – 135 s.

Стаття надійшла до редакції 04.02.2011



Джерела мудрості



“До вивчення наук веде подвійний шлях – авторитет та розум. У відношенні до часу (тобто в історичній традиції) панує авторитет, а у відношенні до суті справи – розум. Авторитет буває частково божественний, частково людський, але істинний, міцний та найвищий авторитет є той, який зветься божественним”.

*Августин Аврелій,
богослов раннього християнства, церковний письменник*

